

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом директора

№ 96 від 13.06.2025

Директор

Оксана ТКАЧУК
Оксана ТКАЧУК

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

*Горбаківського ліцею
Бабинської сільської ради
Рівненської області
(нова редакція)*

Зміст

I. Загальні положення	3
II. Мета та завдання освітньої діяльності закладу.....	5
III. Нормативна база	8
IV. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.....	9
V. Форми та особливості організації освітнього процесу ...	11
VI. Загальний обсяг навчального навантаження рік.....	16
VII. Навчальний план ліцею та його обґрунтування	17
VIII. Перелік модельних та навчальних програм.....	20
IX. Очікуваний результат навчання здобувачів освіти	26
X. Опис інструментарію оцінювання	31
XI. Модель випускника ліцею	36
XII. Додатки	37

I. Загальні положення

Освітня програма Горбаківського ліцею розроблена згідно з Конституцією України (ст. 53), на виконання Законів України «Про освіту» ст.33 , «Про повну загальну середню освіту» ст. 11 .

Освітня програма закладу є єдиним комплексом освітніх компонентів (предметів вивчення, дисциплін, індивідуальних завдань, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання (ст. 1 Закону України «Про освіту»).

Основою для розроблення освітньої програми є стандарти освіти відповідного рівня.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натеper подані в рамках навчальних планів;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості та природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності та перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;

- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Реалізація даної освітньої програми забезпечить:

- ✓ стабільність функціонування закладу освіти й якісне надання освітніх послуг;
- ✓ створення єдиного освітнього простору на підставі наступності й інтеграції змісту та форм усіх ступенів освіти;
- ✓ створення умов для особистісного розвитку, інтелектуальної, творчої, громадської самореалізації кожного учня;
- ✓ забезпечення рівних можливостей для здобуття якісної освіти;
- ✓ постійне оновлення організації та змісту освіти згідно з досягненнями сучасної педагогіки.

II. Мета та завдання освітньої діяльності закладу

Горбаківський ліцей знаходиться у комунальній власності, є юридичною особою, має печатку, штамп, ідентифікаційний номер. Засновником закладу є Бабинська сільська рада Рівненської області. Горбаківський ліцей має статус опорного закладу та має у своєму складі Томахівську філію, яка не є юридичною особою. Заклад у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Концепцією «Нова українська школа», іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, рішеннями місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, іншими нормативно-правовими актами, Статутом закладу, стратегією закладу.

Відповідно до статті 6 Закону України «Про освіту» **принципами освітньої діяльності** закладу є: людиноцентризм; верховенство права; забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності; рівні можливості для всіх; забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, у тому числі за ознакою інвалідності; розвиток інклюзивного освітнього середовища, у тому числі у закладах освіти, найбільш доступних і наближених до місця проживання осіб з особливими освітніми потребами; забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування; науковий характер освіти; різноманітність освіти; цілісність і наступність системи освіти; прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень; відповідальність і підзвітність органів управління освітою та закладів освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності перед суспільством; інституційне відокремлення функцій контролю (нагляду) та функцій забезпечення діяльності закладів освіти; інтеграція з ринком праці; нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями; свобода у виборі видів, форм і темпу здобуття освіти,

освітньої програми, закладу освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності; академічна доброчесність; академічна свобода; фінансова, академічна, кадрова та організаційна автономія закладів освіти у межах, визначених законом; гуманізм; демократизм; єдність навчання, виховання та розвитку; виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і

традицій; формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, нетерпимості до їх порушення; формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками; формування громадянської культури та культури демократії; формування культури здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля; невтручання політичних партій в освітній процес; невтручання релігійних організацій в освітній процес; різнобічність та збалансованість інформації щодо політичних, світоглядних та релігійних питань; державно-громадське управління; державно-громадське партнерство; державно-приватне партнерство; сприяння навчанню впродовж життя; інтеграція у міжнародний освітній та науковий простір; нетерпимість до проявів корупції та хабарництва; доступність для кожного громадянина всіх форм і типів освітніх послуг, що надаються державою (стаття 6 Закону України «Про освіту»).

Метою освітньої діяльності закладу є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності (Закон України «Про освіту»).

Завдання закладу:

- забезпечення інтелектуального розвитку здобувачів освіти, формування їх життєвих компетентностей шляхом реалізації індивідуальної освітньої траєкторії;
- реалізація Концепції НУШ;

- підвищити якість освітніх послуг відповідності до Державних стандартів
- освіти;
- здійснювати освітній процес відповідно до індивідуальних можливостей, інтересів, здібностей учнів;
- створення умов для професійного розвитку та самовдосконалення професійних компетентностей педагогічних працівників, впровадження інноваційних технологій;
- - впровадження компетентнісного підходу в освітньому процесі;
- створення умов для надання освітніх послуг особам з особливими освітніми потребами;
- створення в закладі освіти безпечного освітнього середовища;
- забезпечити збереження та зміцнення здоров'я дітей;

Реалізація освітньої програми опорного закладу та філії здійснюється через чотири рівні освіти:

- ✓ початкова освіта, тривалістю чотири роки;
- ✓ базова середня освіта, тривалістю п'ять років;
- ✓ профільна середня освіта, тривалістю два роки

Відповідно до ст. 5 Закону України «Про повну загальну середню освіту» мовою освітнього процесу в закладі освіти є державна мова — українська.

III. Нормативна база

Освітня програма розроблена на виконання:

Державних стандартів початкової, базової та повної загальної середньої освіти:

- 1- 4 класи – затверджено постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21.02.2018 року 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688) (у 1-4 класах),
- 5-9 класи - затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898
- 9 клас – затверджено Постановою Кабінету Міністрів України № 1392 від 23.11.2011 року
- 10-11 клас – затверджено Постановою Кабінету Міністрів України № 1392 від 23.11.2011 року

Типових освітніх програм:

- 1-3 клас – Наказ МОН № 743-22 від 12.08.2022 року
- 4 клас – Наказ МОН №743-22 від 12.08.2022 року
- 5-7 класи – Наказ МОН № 235 від 19.02. 2021 року (у новій редакції наказ МОН від 09.08.2024 р № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів загальної середньої освіти»)
- 9 класи – Наказ МОН № 405 (II ст) від 20.04.2018 року
- 10-11 клас – Наказ МОН № 408 (III ст) від 20.04.2018 року (зі змінами внесеними наказом МОН від 20.06.2025 р. № 890)

IV. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Відповідно до Закону України “Про освіту” початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на початок навчального виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального . Діти, яким на 1 вересня поточного навчального не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального за бажанням батьків ,або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного за умови подання до закладу освіти висновку дитячого психолога про готовність до навчання у закладі загальної середньої освіти.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Період життя дитини від п’яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої. Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров’я.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального.

Навчання за освітньою програмою базової загальної середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

Навчання за освітньою програмою повної загальної середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті базової середньої освіти, що підтверджено свідоцтвом про здобуття базової середньої освіти.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку, а тривалість здобуття ними початкової та базової середньої освіти може бути подовжена з доповненням освітньої програми корекційно-розвитковим складником. Особливості здобуття такими особами повної загальної середньої освіти визначаються спеціальним законом.

V. Форми та особливості організації освітнього процесу

Основними формами здобуття освіти у закладі є:

- ✓ інституційна - очна (денна), дистанційна;
- ✓ індивідуальна - екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний

патронаж (за заявами батьків або інших законних представників здобувачів освіти).

Права та обов'язки учасників освітнього процесу при організації навчання за інституційною формою визначаються Законами України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту” та іншими нормативно-правовими актами у сфері загальної середньої освіти.

Для забезпечення дистанційної форми здобуття освіти використовуються технології дистанційного навчання відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН від 08.09.2020 за №1115, зі змінами. За потреби заклад освіти може організовувати індивідуальні форми здобуття освіти, зокрема екстернатну, сімейну (домашню) та реалізовувати індивідуальну траєкторію учня відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН від 12.01.2016 за №8, зі змінами та до Положення про інституційну та дуальну форми здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН від 23.04.2019 за №536.

Освітній процес в закладі організовується в безпечному освітньому середовищі. Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації.

Заклад забезпечує здобуття загальної середньої освіти для здобувачів освіти за формами: очна, дистанційна, змішана, індивідуальна (сімейна, педагогічний патронаж).

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» на період тривалості воєнного стану призупиняється дія

положення частини третьої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів.

Структура навчального року (тривалість навчальних занять, поділ на семестри та режим роботи) встановлюються навчальним закладом у межах часу, передбаченого робочим навчальним планом, з урахуванням навчального часу на проведення державної підсумкової атестації, навчальної практики, додаткових консультацій для усунення прогалин у навчанні, навчально-польових занять/зборів і навчально- тренувальних занять предмета «Захист України».

Тривалість канікул протягом навчального року не повинна становити менш як 30 календарних днів, час проведення канікул за рішенням педагогічної ради може змінюватись.

Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» навчальний рік розпочинається 01 вересня святом – День знань – і закінчується не пізніше 1 липня.

Інклюзивне навчання

На виконання Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Постанови КМУ від 15 вересня 2021 р. №957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти», (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 483 від 26.04.2022, № 979 від 30.08.2022),

Інклюзивне навчання – це процес, який передбачає організацію освітнього середовища, що враховує індивідуальні потреби кожної дитини, незалежно від її фізичних, розумових, соціальних, емоційних, мовленнєвих чи інших особливостей. Завдання інклюзивної освіти – створити умови для того, щоб кожна дитина могла навчатися разом з іншими дітьми у загальноосвітньому закладі, отримувати необхідну підтримку та розвиватися відповідно до своїх індивідуальних можливостей.

Інклюзивне навчання створюється для:

- Дітей з особливими освітніми потребами:

Це можуть бути діти з інвалідністю, порушеннями опорно-рухового апарату, зору, слуху, мовлення, інтелектуального розвитку, розладами аутичного спектру, складними порушеннями розвитку, а також діти з емоційними та поведінковими розладами.

- Дітей, які потребують додаткової підтримки:

До цієї категорії можуть належати діти з малозабезпечених сімей, діти-біженці, внутрішньо переміщені діти, діти, які потребують прискореного опанування навчального матеріалу, та діти з особливими мовними освітніми потребами.

- Усіх дітей у класі:

Інклюзивне навчання передбачає створення такого освітнього середовища, яке сприяє успішному навчанню та розвитку кожної дитини, враховуючи її індивідуальні потреби та можливості.

Основні принципи інклюзивного навчання:

- Рівний доступ до освіти:

Всі діти, незалежно від їхніх особливостей, мають право на навчання у загальноосвітніх закладах.

- Індивідуальний підхід:

Навчання має бути адаптованим до індивідуальних потреб кожної дитини, з урахуванням її можливостей та особливостей.

- Соціальна інклюзія:

Діти з особливими освітніми потребами мають бути повноправними учасниками освітнього процесу та соціального життя.

- Взаємодія та співпраця:

Педагоги, батьки, спеціалісти та учні повинні співпрацювати для забезпечення успішного навчання та розвитку кожної дитини.

- Створення позитивного середовища:

Освітній заклад повинен бути безпечним, сприятливим та інклюзивним для всіх учнів.

Індивідуальна форма навчання

Індивідуальна форма навчання передбачає організацію освітнього процесу з урахуванням потреб та можливостей конкретного учня, і може бути реалізована у

декількох формах, зокрема екстернаті, сімейній (домашній) формі та педагогічному патронажі. Головна особливість індивідуального навчання - це гнучкість та адаптація до індивідуальних потреб учня, на відміну від традиційного класно-урочного навчання.

Сімейна (домашня) форма: Батьки самостійно організовують освітній процес для дитини вдома, а школа контролює процес навчання.

Педагогічний патронаж: Учень отримує індивідуальні заняття з вчителем, який може проводити їх вдома, у школі або в медичному закладі.

Для організації освітнього процесу в ліцеї застосовуються:

Педагогічні технології

Технологія проблемного навчання

Ігрові навчальні технології

Технологія розвивального навчання

Технологія особистісно орієнтованого навчання

Технологія розвитку критичного мислення

Технологія інтерактивного навчання

Проектна технологія

Методи навчання

Прийоми актуалізації суб'єктивного досвіду учнів

Методи навчального діалогу

Прийоми створення ситуацій колективного та індивідуального вибору

Рефлексивні прийоми та методи

Методи діагностики та самодіагностики

Типи уроків

Формування компетентностей

Розвитку компетентностей

Перевірки та оцінювання досягнення
компетентностей

Корекції основних компетентностей

Комбінований

Форми уроків

Інтегрований урок

Проблемний урок

Відео-урок

Інтерактивний урок (екскурсія,
віртуальна подорож, семінар,
конференція, форум, брифінг, квест,
дискусія тощо)

Під час дистанційного навчання уроки проводяться з використанням платформ: **Google Workspace for Education** (Томахівська філія), **Microsoft Teams** (Горбаківський ліцей): можливостей електронного журналу та щоденника «**НОВІ ЗНАННЯ**», інструментів онлайн-спілкування, електронних ресурсів й веб-сервісів в синхронному та асинхронному режимах.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державних стандартів та окремих предметів протягом навчального року.

VI. Загальний обсяг навчального навантаження рік

Для початкової школи - **3500 год/ на рік:**

1 класу- **805 год/ на рік**

2 класу - **857 год/ на рік**

3 класу - **910 год/ на рік**

4 класу - **910 годин/ на рік**

Для основної школи 5-9 класи – **5967,5 год/ на рік:**

5 класу – **1085 год/на рік**

6 класу- **1190 год/на рік**

7 класу- **1225 год/на рік**

8 класу - **1260 год/на рік**

9 класу- **1260 год/на рік**

Для старшої школи 10-11 класи – **2660 год /на рік:**

10 класу- **1330 год /на рік**

11 класу- **1330 год /на рік**

VII. Навчальний план ліцею та його обґрунтування

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах, які складені на основі додатків до Типових освітніх програм.

Горбаківський ліцей

- **1-3 класи** – за Типовою освітньою програмою затвердженою наказом МОН від 12.08.2022 № 743-22 – розроблена під керівництвом О.Я.Савченко *(Додаток 1)*
- **4 класи** – за Типовою освітньою програмою розроблено під керівництвом Р.Б. Шияна (2-3 клас), наказ МОН від 12.08.2022 № 743-22 *(Додаток 2)*
- **5-9 класи** – додаток 3 до Типової освітньої програми затвердженої наказом МОН № 235 від 19.02. 2021 р. (у новій редакції наказ МОН від 09.08.2024 р № 1120 «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів загальної середньої освіти») *(Додаток 3)*,
- **9 класи** - таблиця №10 до Типової освітньої програми затвердженої наказом МОН № 405 від 20.04.2018 . *(Додаток 4)*
- **10, 11 класи** - таблиця № 2, №3 до Типової освітньої програми затвердженої наказом МОН № 408 від 20.04.2018 року, зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2025 р. № 890 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» *(Додаток 5)*

Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (5-6 класи) базової середньої освіти та циклі базового предметного навчання (7-9 класи)

Відповідно до державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, зі змінами , затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2022 року № 972) розроблено типову освітню програму для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України № 1120 від

09.08.2024 року «Про внесення змін до типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти», окрім того, оновлений Типовий навчальний план дає змогу виділити години на роботу з подолання освітніх втрат і зменшити навантаження на здобувачів освіти. У Типовому навчальному плані 5-6 класи (адаптаційний цикл) та 7-9 класи (базове предметне навчання), здійснено перерозподіл годин між освітніми галузями з урахуванням індивідуальних освітніх потреб, які є пріоритетними для здобувачів освіти в певному класі. Використано години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами, в саме:

Обов'язково – вибіркові предмети

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що будуть вивчатися на рівні стандарту. Із запропонованого переліку учні обрали два предмети – «Інформатика» та «Технології»), які будуть вивчатися одночасно в 10-х і в подальшому в 11-х класах (години, передбачені на вибірково-обов'язкові предмети, будуть ділитися між двома обраними предметами: «Інформатика» (по 2 години на тиждень в 10 класі та 2 година в 11 класі), «Технології» (по 1 годині на тиждень в 10 класі, 1 година – в 11 класі).

Профільне навчання

Ураховуючи потреби здобувачів освіти, побажання батьків, фахову підготовку педагогічних кадрів, матеріальну базу кабінетів, у старшій школі профіль навчання організовується таким чином: у 10-11-х класах за філологічним напрямом, профіль українська філологія. Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;
- профільні предмети (їх перелік з кількістю тижневих годин подано в додатку 5), що вивчаються на профільному рівні;
- курси за вибором і факультативні курси.

У процесі складання річного навчального плану адміністрацією ліцею враховано,

що:

- профіль навчання передбачає можливість вивчення профільних предметів, які вивчаються на профільному рівні – українська мова;
- кількість тижневих годин для вивчення профільних предметів складається з кількості годин, відведених річним навчальним планом ліцею на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, передбачених на профільні предмети;
- залишок навчальних годин, передбачених на вивчення профільних предметів використано для підсилення предметів інваріантного складника. Профіль українська філологія введено з метою розвитку творчих і комунікативних здібностей учнів, їхнього самостійного і критичного мислення, культури полеміки, уміння аргументовано доводити власну думку, формування мовленнєвої і читацької культури та комунікативної та літературної компетентностей, з метою підготовки учнів до зовнішнього незалежного оцінювання та вступу до вищих навчальних закладів

Варіативна складова

Варіативна складова навчальних планів використовується для подолання освітніх втрат для підсилення окремих предметів з інваріантної складової. Таким чином, варіативна складова навчального плану є важливим інструментом для забезпечення якісної освіти та подолання освітніх втрат, дозволяючи адаптувати навчальний процес до конкретних потреб учнів та умов.

Факультативи курси за вибором

Факультативи та курси відіграють важливу роль у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії учнів, дозволяючи поглиблювати знання з певних предметів, розвивати інтереси та готуватися до майбутньої професії. Вони є проміжним етапом між обов'язковим навчанням та позакласною роботою, маючи чітку освітню спрямованість та передбачаючи систему знань.

Гуртки

Гурткова робота є важливою складовою позакласної роботи, яка сприяє всебічному розвитку учнів, вихованню їхніх інтересів та здібностей, а також

формуванню практичних навичок. Вона допомагає розкрити творчий потенціал учнів, задовольнити їхні потреби та інтереси, а також підготувати до життя у суспільстві.

Гурткова робота спрямована на розвиток творчості учнів, їх здібностей, талантів, на задоволення потреб учнів щодо реалізації їх особистості.

VIII. Перелік модельних та навчальних програм

1-4 класи

Початкові класи	
1- 4 класи	Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти (під керівництвом Шияна Р.Б., О.Я. Савченко) Наказів МОН України від 12.08.2022р. №743-22“Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-3-х класів закладів загальної середньої освіти” та від 12.08.2022р. №743-22“Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 4-х класів закладів загальної середньої освіти”

5-9 класи

Українська мова	Модельна навчальна програма «Українська мова 5-6 для закладів загальної середньої освіти»(автори: Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П.та ін.); «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П.та ін.)
Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Архипова В.П, Січкач С.І. Шило С.Б.); «Українська література 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: «Українська література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт Заболотний О. В., Слоньовська О. В., Ярмольська І. В.)
Зарубіжна література	Модельна навчальна програма-“Зарубіжна література. 5-9 класи для закладів загальної середньої освіти (автори: Ніколенко О.М., Ісаєва О.О.,Клименко Ж.В. та ін.)
Іноземна мова.	Модельна програма -«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти » (автори: Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.)
Вступ до історії України та	Модельна навчальна програма- «Вступ до історії України та

громадянської освіти	громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори: Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.) ;
Здоров'я . Безпека та добробут	Модельна навчальна програма- «Здоров'я . Безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Андрук Н. В., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.); .) ; «Здоров'я . Безпека та добробут» 7- 9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори: Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Андрук Н. В., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.);
Етика	Модельна навчальна програма - «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.)
Пізнаємо природу	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.)
Біологія	Модельна навчальна програма «Біологія 7-9 клас для закладів загальної середньої освіти» (автори: Балан П.Г., Кулініч О.М., Юрченко Л.П.)
Математика	Модельна навчальна програма-«Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Істер О.С.)
Алгебра	Модельна навчальна програма «Алгебра.7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти” (автор Істер О. С.)
Геометрія	Модельна програма «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти” (автор Істер О. С.)
Інформатика	Модельна навчальна програма - «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Завадський І.О., Коршунова О.В., Лапінський В.В.) ; «Інформатика. 7- 9 класи» для закладів загальної середньої освіти” (автори: Завадський І.О., Коршунова О.В.,Лапінський В.В)
Технології	Модельна навчальна програма - «Технології. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.).) ; «Технології. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти” (автори: Ходзицька І. Ю., Горобець О. В., Медвідь О. Ю., Пасічна Т. С., Приходько Ю. М.)
Мистецтво	Модельна навчальна програма - «Мистецтво 5-6 класи » для закладів загальної середньої освіти (автори Масол Л.М., Просіна О.В.) «Мистецтво 7-9 класи для закладів загальної середньої освіти»(автори: Масол Л.М., Просіна О.В.);
Фізична культура	Модельна навчальна програма -«Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоець Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші) ; «Фізична культура. 7-9 класи для закладів загальної середньої освіти» (автори: Баженков Є. В., Коломоець Г. А.,

	Боляк А. А., Дутчак М. В., Дніпров О. С., Бідний М. В., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Малечко Т. А., Омеляненко І. О., Волкова І. В., Педан О. С. та інші).
Історія України. Всесвітня історія	Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Піскарьова І.О., Бурлака О.В., Майорський В.В., Мелешенко Т.В., Щупак І.Я.)
Історія України	«Історія України 7-9 клас для закладів загальної середньої освіти» (автори:Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І. Я.)
Всесвітня історія	Модельна навчальна програма«Всесвітня історія 7-9 клас для закладів загальної середньої освіти» (автори: Щупак І. Я., Посунько А. С., Бакка Т. В., Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Махонін О. О., Мелешенко Т. В., Павловська-Кравчук В. А., Піскарьова І. О., Худобець О. А.)
Географія	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.)
Фізика	Модельна навчальна програма «Фізика. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти” (автори Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.)
Хімія	Модельна навчальна програма «Хімія. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти” (автор Григорович О. В.)
Громадянська освіта	Модельна програма «Громадянська освіта. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти” (автори Васильків І.Д., Кравчук В.М., Танчин І.З..)
Підприємництво і фінансова грамотність	Модельна навчальна програма «Підприємництво і фінансова грамотність 8-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автор Панченко С.Ю.)
Драматургія і театр	Модельна навчальна програма «Драматургія і театр. 5-6 клас» (міжгалузевий інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Старагіна І. П., Чужинова І. Ю., Івасюк О. М.)
Робототехніка	Модельна навчальна програма «Робототехніка. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Сокол І. М., Ченцов О. М.)
Безпековий практикум	Модельна навчальна програма «Безпековий практикум. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Суходольська А., Кісільова С., Казанжи Т., Лоранж У., Шиян О.)

На основі модельних програм 5-9 класів розробляється навчальна програма, яка затверджується педагогічною радою

9 клас

- навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 «Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);

10 – 11 класи

- навчальні програми, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407 «Про надання грифу МОН навчальним програмам для учнів 10 – 11 класів закладів загальної середньої освіти» (зі змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698);

Українська мова	5-9 класи - УКРАЇНСЬКА МОВА 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804) 10 -11 клас – ПРОГРАМА Українська мова (філологічний напрям) для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів
Українська література	5-9 класи - УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 клас - УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10–11 класи (рівень стандарту)
Зарубіжна література	5-9 класи - Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи ,10-11 класи – Програма для 10–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Математика	5-9 класи - МАТЕМАТИКА 5–9 класи <i>Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів</i> Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 10-11 класи - НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З МАТЕМАТИКИ (АЛГЕБРА І ПОЧАТКИ АНАЛІЗУ ТА ГЕОМЕТРІЯ) для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів Рівень стандарту
Громадянська освіта	10 клас – Навчальна програма інтегрованого курсу для 10 класів загальноосвітніх навчальних закладів(наказ Міністерства освіти і науки від 23.10.2017 № 1407)
Основи правознавства	9 клас – Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Історія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. (Інтегрований курс). 6 клас. ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ. 7–9 класи. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. 7–9 класи. ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ. 10–11 класи. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. 10–11 класи. (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня

	2022 року № 698)
Англійська мова	Навчальна програма для учнів 1-4 класів за новим Державним стандартом початкової освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року №87, та Типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Р. Б. Шияна, О.Я. Савченко; - для учнів 5-9 класів за Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392, та Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), розробленою на виконання Закону України «Про освіту» і затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 № 408; - для учнів 10-11 класів за Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392, та Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня (профільна середня освіта), розробленою на виконання Закону України «Про освіту» і затвердженою наказом МОН від 20.04.2018 № 407
Фізика і астрономія	7-9 класи - ФІЗИКА 7–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 10-11 класи - ФІЗИКА Затверджено Міністерством освіти і науки України (наказ № 1539 від 24.11. 2017 р.) «Фізика. 10–11 класи» авторського колективу під керівництвом Локтева В. М. «Астрономія. 10–11 класи» авторського колективу під керівництвом Яцків Я. С.
Хімія	7-9 класи - ХІМІЯ 7–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 10-11 класи - ХІМІЯ 10-11 класи Рівень стандарту Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти Укладачі: Дубовик О.А. (голова робочої групи), Бобкова О.С., Вороненко Т.І., Глазунов М.М., Іваха Т.С., Рогожнікова О.В. Затверджено Міністерством освіти і науки України (наказ № 1407 від 23.10.2017 р.)
Географія	6-9 класи – ГЕОГРАФІЯ 6– 9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи - ГЕОГРАФІЯ 10-11 КЛАСИ (Рівень стандарту) «Затверджено Міністерством освіти і науки України» (Наказ МОН України від (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Біологія і екологія	6-9 класи - БІОЛОГІЯ 6– 9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804

	10 клас - Біологія і екологія 10-11 класи. Рівень стандарту Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти Затверджено Міністерством освіти і науки України (наказ № 1407 від 23.10.2017 р.)
Основи здоров'я	5-9 класи - ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я 5 –9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Мистецтво	5-9 класи -МИСТЕЦТВО 5– 9 класи Навчальна програма для -загальноосвітніх навчальних закладів Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
Трудове навчання	5-9 класи - ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчаних закладів Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 10-11 класи - Технології 10-11 класи (рівень стандарту)
Фізична культура	5-9 класи - НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи (затверджена наказом МОН від 23.10.2017 № 1407) 10-11 класи - НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ для загальноосвітніх навчальних закладів 10 – 11 класи рівень стандарту робоча група, яка здійснила розроблення навчальної програми відповідно до наказу № 451 Міністерства освіти і науки України від 22.03.2017 р.: М.В. Тимчик, Є.Ю. Алексейчук, В.В. Деревянко, В.М. Єрмолова, В.О.Сілков
Інформатика	5-9 клас – Програма курсу ІНФОРМАТИКА 5 – 9 класи загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи – Навчальна програма вибірково-обов'язкового предмету для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів (рівень стандарту)
Захист України	Інтегрований курс» для закладів, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти (авт. Борохович І. В., Коваленко А. О., Когут І. Б., Лісовий О. В., Сісецька В.І., Семенів Є. М., Сердюк І. О., Совсун І. Р., Хмельницький В. В., Шиян О. І. та члени робочої групи МОН (наказ МОН від 08.03.2024 № 300).

IX. Очікуваний результат навчання здобувачів освіти

Освітня програма школи I ступеня має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Наскрізні уміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Очікувані результати навчання визначені у Державному стандарті **базової та повної загальної середньої** освіти. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Ключові компетентності	Компоненти
Володіння державною мовою	• вміння усно й письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти • любов до читання • відчуття краси слова • усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження • готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях
Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами	• активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади • можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях • оволодіння навичками міжкультурного спілкування

Математична компетентність	• виявлення простих математичних залежностей у навколишньому світі • моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань • усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини
Компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій	• допитливість, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї • самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати • формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів • пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження
Інноваційність	• відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо) • формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади
Екологічна компетентність	• усвідомлення основи екологічного природокористування • дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства
Інформаційно-комунікаційна компетентність	• опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування • здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях
Навчання впродовж життя	• опанування вміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання • організація власного навчального середовища • отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб • визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення • навчання працювати самостійно і в групі

Громадянські та соціальні компетентності	• усвідомлення ідей демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, рівних прав і можливостей • співпраця з іншими особами для досягнення спільної мети • активність у житті класу та школи • повага до прав інших осіб • уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних із різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України • дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя формування громадянських компетентностей
Культурна компетентність	• залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості
Підприємливість та фінансова грамотність	• ініціативність • готовність брати відповідальність за власні рішення • вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей • усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці • готовність до втілення в життя ініційованих ідей • прийняття власних рішень

Наскрізними в усіх ключових компетентностях є такі вміння:

1) читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;

2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;

3) критично і системно мислити, що виявляється у визначенні характерних ознак явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків, умінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях, зважати на протилежні думки та контраргуме-

нти, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;

4) логічно обґрунтовувати позицію на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до подій, явищ і процесів;

5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, доброзичесне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;

6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем, активну участь у різних видах діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність;

7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;

8) оцінювати ризики, що передбачає вміння розрізняти прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;

9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;

10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;

11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

Х. Опис інструментарію оцінювання

Оцінювання результатів навчання учнів у закладах загальної середньої освіти урегульовано такими документами:

Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);

Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;

Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13 .07. 2021 р. № 813;

Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-9 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 02 серпня 2024 р. № 1093;

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 13 квітня 2011 р. № 329, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за N 566/19304) (*чинні для 9– 11 класів*);

Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08. 2013 р. № 1222 із змінами, додаток 2 (*чинні для 7 – 11 класів*);

Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06. 2008 р. № 496.

Оцінювання учнів 1-4 класів проводиться відповідно до наказу МОН України 13.07.2021 року № 813 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо

оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти”.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню, для учнів 3-4 класів застосовується формувальне та підсумкове (тематичне, семестрове та річне) оцінювання.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

Оцінювання результатів навчання учнів **5-9 класів** здійснюється з використанням 12-бальної системи (шкали), а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

У 5 класі передбачено адаптаційний період, протягом якого не проводиться оцінювання знань здобувачів освіти, протягом цього періоду відбувається відстеження динаміки навчального поступу та мотиваційно – стимулююча функція навчання. Об’єктами оцінювання є результати навчання учнів.

Результати навчання — це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти й оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти.

Основні функції оцінювання:

формувальна (забезпечує відстеження динаміки навчального поступу);

констатувальна (забезпечує встановлення рівня досягнення результатів навчання);

діагностувальна (надає інформацію про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причини виникнення утруднень);

коригувальна (надає змогу вчителю відповідним чином адаптувати освітній процес);

орієнтувальна (надає змогу відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток);

мотиваційно-стимулювальна (активізує внутрішні й зовнішні мотиви до навчання);

розвивальна (мотивує до рефлексії та самовдосконалення);

прогностична (ставить цілі навчання на майбутнє);

виховна (сприяє вихованню в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є формувальне оцінювання, підсумкове оцінювання та державна підсумкова атестація.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання.

Формувальне оцінювання результатів навчання учнів / учениць виконує діагностувальну, коригувальну, орієнтувальну, мотиваційно-стимулювальну, розвивальну, прогностичну та виховну функції.

Формувальне оцінювання (оцінювання в процесі навчання) є важливим складником освітнього процесу, оскільки воно відображає ж процес навчання учнівства, зорієнтований на досягнення визначеного очікуваного результату, так і результат його навчальної діяльності на певному етапі навчання та дозволяє вчителю / вчительці зрозуміти, як краще підготувати учнів / учениць до підсумкового оцінювання

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Підсумкове оцінювання здійснюють періодично.

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями (додаток 2), з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності.

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів. На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр з кожного навчального предмета / інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти.

Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Державна підсумкова атестація передбачає оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту. Особливості проведення, вимоги до змісту та критерії оцінювання державної підсумкової атестації Міністерство освіти І науки України визначає в установленому законодавством порядку.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється згідно з вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Оцінювання дає інформацію про досягнення результатів навчання на певному етапі освітнього процесу.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях.

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Державним стандартом, і фактичними результатами навчання, яких досягли учні.

Оцінювання учнів 9 – 11 класів

здійснюється за Критеріями оцінювання та Орієнтовними вимогами оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти

При виставленні *тематичної оцінки* враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому окрема

тематична атестації при здійсненні відповідного оцінювання, як правило, не проводиться.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; динаміка особистих навчальних досягнень учня/ учениці з предмета протягом року; уміння застосовувати учнем/ученицею набутих протягом навчального року знань тощо.

Семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2. **Інструкції** з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів; пункти 9-10 **Порядку** переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу. При цьому потрібно мати на увазі, що відповідно до Положення про золоту медаль «За високі досягнення в навчанні» та срібну медаль «За досягнення в навчанні», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 17.03.08 № 186 та погоджено Міністерством юстиції України № 279/14970 від 02.04.08, підвищення результатів семестрового оцінювання шляхом переатестації не дає підстав для нагородження випускників золотою або срібною медалями.

XI. Модель випускника ліцею

Випускник початкової школи: має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи: володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник старшої школи: має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник - свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

ХІІ. Додатки

ДОДАТОК 1

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

1-4 класи

Типовий навчальний план

Назва освітньої галузі	Класи	Кількість годин на рік				
		1 кл.	2 кл.	3 кл.	4 кл.	Разом
Інваріантний складник						
Мовно-літературна		7	7	7	7	28
Іншомовна		2	3	3	3	11
Математична		4	4	5	5	18
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна галузі)		3	3	3	3	12
Дизайн і технології		1	1	1	1	4
Інформатична		-	1	1	1	3
Мистецька		2	2	2	2	8
Фізкультурна*		3	3	3	3	12
Усього		22	24	25	25	96
Варіативний складник						
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1	4
Кількість навчальних годтн на тиждень, що фінансуються з державного бюджету (без урахування поділу на групи)		23	25	26	26	100
Гранично допустиме тижневе/ річне навчальне навантаження учня		20/700	22/770	23/805	23/805	88/3080

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 кл., 3-4 кл.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

4 клас

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	4	Разом
Українська мова	5	5
Іноземна мова	3	3
Математика	4	4
Я досліджую світ*	7	7
Мистецтво**	2	2
Інформатика	1	1
Фізична культура***	3	3
Усього	22+3	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26/910	26/910

* Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в рамках цього інтегрованого предмета: мовно-літературна – 2; математична – 1; природнича, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична – разом 4.

** Інтегрований предмет або окремі предмети «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

*** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

- Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 3-4 клас

ДОДАТОК 3

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
(базова школа)
5-9 класи

Галузь	Інтегрований курс	Предмет	Кількість годин на тиждень у класах					Разом
			5	6	7	8	9	
Мовно-літературна		Українська мова	5	5	4	4	3,5	21,5
		Українська література	2	2	2	2	2	10
		Зарубіжна література	1,5	2	2	2	2	9,5
		Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5	3,5	3	3	16,5
Математична		Математика	5	5	-	-	-	10
		Алгебра	-	-	3	3	3	9
		Геометрія	-	-	2	2	2	6
Природнича	«Пізнаємо природу»		2	2	-	-	-	4
		Географія	-	2	2	2	1,5	7,5
		Біологія	-	-	2,5	2	2	6,5
		Фізика	-	-	2	2	3	7
		Хімія	-	-	1	2	2	5
Соціальна і здоров'я-збережувальна	Здоров'я, безпека та добробут		1	1	1	1	1	5
		Підприємництво і фінансова грамотність	-	-	-	1	1	2
Громадянська та історична		Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти	1	-	-	-	-	1
		Історія України. Всесвітня історія	-	2	-	-	-	2
		Історія України	-	-	1	1,5	1	3,5
		Всесвітня історія	-	-	1	1	1	3
		Громадянська освіта		0,5	0,5	0,5	0,5	2
		Правознавство	-	-	-	-	0,5	0,5
Інформатична		Інформатика	2	2	2	2	2	10
Технологічна		Технології	1	1	1	1	1	5
Мистецька		Образотворче мистецтво	0,5	0,5	0,5	-	-	1,5
		Музичне мистецтво	0,5	0,5	0,5	-	-	1,5
	Мистецтво		-	-	-	1	1	2
Фізична культура		Фізична культура	3	3	3	3	3	15
Усього			25+3	29+3	31,5+3	33+3	33+3	166,5
Міжгалузеві інтегровані курси								
Соціальна і здоров'язбережувальна		Курси соціального, емоційного та етичного спрямування (Етика)	0,5	0,5	-	-	-	1
Соціальна і здоров'язбережувальна		Безпековий практикум	0,5	0,5	0,5	-	-	1,5
Технологічна								
Природнича								

Технологічна	Робототехніка	1	-	-	-	-	1
Інформатична							
Мовно – літературна	Драматургія і театр	1	1	-	-	-	2
Мистецька							
Разом		3	2	0,5	-	-	5,5
Усього		31	34	35	36	36	172
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		31	34	35	36	36	
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		28	31	32	33	33	

Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
(основна школа)
9 клас

Освітні галузі	Навчальні предмети	
	Клас	9
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська)	3
	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-
	Образотворче мистецтво	-
	Мистецтво	1
Математика	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Біологія	2
	Географія	1,5
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
	Разом	30+3
ВАРІАТИВНА СКЛАДОВА		
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3
Гранично допустиме навантаження		33
ВСЬОГО (без урахування поділу на групи)		36

- Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня
(9 клас – таблиця 1)

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

(старша школа)
10- 11 клас

Навчальні предмети		Кількість годин на тиждень у класах		
Клас		10 (профільний предмет- українська мова)	11 (профільний предмет- українська мова)	10-11
Українська мова		2	2	4
Українська література		2	2	6
Іноземна мова (англійська)		2	2	4
Зарубіжна література		1	1	2
Історія України		1,5	1,5	3
Всесвітня історія		1	1	2
Громадянська освіта		2	-	2
Математика		3	3	6
Біологія і екологія		2	2	4
Географія		1,5	1	2,5
Фізика і астрономія		3	4	7
Хімія		1,5	2	3,5
Фізична культура		3	3	6
Захист України		2	2	4
Вибірково-обов'язкові предмети	Технології	2	2	4
	Інформатика	1	1	2
Разом		27,5+3	26,5+3	54+6
Додаткові години				
Профільні предмети				
Українська мова		2	2	4
Базові предмети				
Історія України		0,5	0,5	1
Математика		1	1	1
Біологія і екологія		0,5	1	1,5
Англійська мова		1	1	2
Географія		-	0,5	0,5
Індивідуальні заняття				
Українська мова та література		1	1	2
Математика		1	1	2
Історія України		0,5	0,5	1
Разом		7,5	8,5	13
Гранично допустиме навантаження		33	33	
ВСЬОГО (без урахування поділу класу на групи)		38	38	76

- Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня

СХВАЛЕНО

Рішенням педагогічної ради
протокол № 14 від 30.05.2025